Riedsútstel

Ried	:	23 februari 2023
Agindapunt	:	6
Status	:	Meningvormend/Besluitvormend
Program	:	Diverse programma's
Eardere behandeling	:	Presentatie d.d. 8 september 2022 Controlecommissie d.d. 29 september 2022
Portefúljehâlder	:	Dhr. O.F. Brouwer
Amtner	:	Mevr. R. de Vries-Mulder
Taheakke	:	1. Onderzoeksrapport inwonersinitiatieven rekenkamercommissies 8KTD 2. Brief college bestuurlijk wederhoor RKC-rapport inwonersinitiatieven

Underwerp
Onderzoek rekenkamercommissie naar inwonersinitiatieven

Wy stelle jo foar te besluten om:
1. Kennis te nemen van het onderzoeksrapport inwonersinitiatieven van de rekenkamercommissie.
2. De onderstaande aanbevelingen van de rekenkamercommissie aan de raad over te nemen en deze conform uit te (laten) voeren.
3. Het college te vragen om zo spoedig mogelijk, maar uiterlijk het 2e kwartaal van 2023, een plan van aanpak (met daarin de opzet voor het participatieplatform en het afwegingskader) op te stellen dat de raad eerst meningvormend behandelt.
4. De uitvoering van de aanbevelingen eind 2023 te evalueren.

Aanbeveling 1: Maak onderscheid tussen initiatieven waarbij initiatiefnemers zelf de realisatie op zich nemen en initiatieven waarbij de gemeente dit op zich neemt
Maak in de afweging om wel of niet een bijdrage te leveren aan een initiatief, in welke vorm dan ook, een onderscheid tussen inwonersinitiatieven waarbij de initiatiefnemers voor een substantieel deel zelf de realisatie ter hand kunnen nemen en inwonersinitiatieven waarbij in feite de gemeente de realisatie op zich neemt. In het eerste geval is er sprake van een ondersteunende rol van de gemeente, in het tweede geval heeft de gemeente veel meer een sturende en verantwoordelijke rol. De samenwerking tussen de gemeente en initiatiefnemers verschilt en het is belangrijk, met oog op heldere verwachtingen over en weer, dat vooraf helder te hebben.

Aanbeveling 2: Werk beleid en afwegingskader nader uit en maak dit transparant
Vraag het college het beleid en afwegingskader nader uit te werken en voor een ieder transparant te maken. Dit om elke schijn van willekeur in geboden steun in de toekomst te voorkomen, de besluitvorming van het gemeentebestuur voor initiatiefnemers meer voorspelbaar en navolgbaar te maken en de raad te helpen om met een vast afwegingskader besluiten te laten nemen over het wel of niet ondersteunen van een initiatief. Dit
geldt des te meer voor langdurige en complexere initiatieven waarbij initiatiefnemers vragen om een langdurige bijdrage van en samenwerking met de gemeente.

Aanbeveling 3: Richt een participatieplatform op
Richt een participatieplatform op dat initiatiefnemers en de gemeente helpt om een oproep te plaatsen voor hulp. Denk aan het vragen om een bijdrage van andere instellingen, maar ook om een oproep voor vrijwilligers. De gemeente Tytsjerksteradiel

biedt al een dergelijk platform aan, zelfs online. Wellicht dat een vergelijkbare (of identieke) opzet kan worden ingezet.

Koarte gearfetting
De rekenkamercommissie is een (niet openbare) raadscommissie die op eigen initiatief of op verzoek van de gemeenteraad of inwoners onderzoek kan doen naar doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid van gemeentelijk beleid. In 2021/2022 heeft de commissie onderzoek gedaan naar de stand van zaken van en het beleid op inwonersinitiatieven in de gemeenten Achtkarspelen en Tytsjerksteradiel en de uitkomsten van dat onderzoek staan nu op de agenda.

Foech ried/kolleezje
De rekenkamercommissie rapporteert aan de raad en de raad is bevoegd om de aanbevelingen over te nemen en door middel van een raadsbesluit het college opdracht te geven om de aanbevelingen uit te voeren.

Ynlieding
De rekenkamercommissie heeft in 2021/2022 onderzoek gedaan naar de stand van zaken van en het beleid op inwonersinitiatieven in de Achtkarspelen en Tytsjerksteradiel.
Het doel van het onderzoek is inzicht geven in de manier waarop het 'duorsum oparbeidzjen' en het 'mei-inoar trochpakken' vorm krijgt met betrekking tot inwonersinitiatieven in Tytsjerksteradiel en Achtkarspelen, en inzichtelijk maken welke ervaringen initiatiefnemende inwoners en de raden, colleges en ambtenaren daarbij hebben.

Op 8 september 2022 heeft de rekenkamercommissie de onderzoeksresultaten gepresenteerd in een openbare vergadering van de controlecommissie van Achtkarspelen.

Beantwurding haadfraach
Hoofdvraag
A. *Hoe stellen de gemeenten Tytsjerksteradiel en Achtkarspelen hun inwoners in staat om burgerinitiatieven te ontplooien en de maatschappelijke doelen die initiatiefnemers voor ogen hebben te realiseren?*
B. *Welke ervaringen hebben raadsleden, college, ambtenaren en inwoners (of ondernemers of organisaties) die dergelijke burgerinitiatieven hebben ontplooid?*

Op basis van de onderzoeksbevindingen heeft de rekenkamercommissie de hoofdvraag als volgt beantwoord:

Beide gemeenten stimuleren dat inwoners zich inzetten om een bijdrage te leveren aan de lokale samenleving en de kwaliteit van hun eigen leefomgeving. De bijdrage van de gemeenten heeft daarbij allerlei vormen. Zij stellen financiële middelen ter beschikking zoals subsidies maar ook materiële en immateriële middelen. Daarin verschillen de gemeenten niet van elkaar. De werkwijze van de gemeenten is wel verschillend:
- De werkwijze van de gemeente Tytsjerksteradiel is voor inwoners met een initiatief voorspelbaar en navolgbaar. Ook biedt de gemeente hulp aan inwoners om een idee voor een initiatief uit te werken en de kans op samenwerking met de gemeente te vergroten.
- De gemeente Achtkarspelen werkt vooral pragmatisch. Inwoners kunnen bij de gemeente aankloppen voor hulp, maar hebben vooraf geen zicht op hoe de gemeente hun idee zal behandelen.

Ondanks deze verschillen in aanpak concluderen we dat in beide gemeenten een aanzienlijk aantal initiatieven is ontstaan en succesvol is afgerond.

Beide gemeenten stellen inwoners in staat om initiatieven te ontplooien en de doelen van initiatiefnemers te realiseren. Hoewel de gemeenten dat met een verschillende werkwijze doen,

ervaren initiatiefnemers van beide gemeenten dat hier de juiste voorwaarden voor worden ingevuld. Tegelijkertijd geven initiatiefnemers en de gemeenten aan dat er nog ruimte is voor verbetering. Zij benoemen hierbij de volgende punten:

- Het is moeilijk om complexe en langlopende initiatieven ook langdurig permanent vanuit de gemeente te ondersteunen.
- De gemeente is niet de enige samenwerkingsspeler voor initiatiefnemers. Zij vragen ook aan andere spelers om een bijdrage te leveren, maar krijgen daarbij niet altijd gehoor omdat de prioriteiten van deze spelers dan anders liggen.

Oanbefellings
In aansluiting op de beantwoording van de hoofdvraag zijn aanbevelingen geformuleerd. De samenvatting van de bevindingen en de conclusies vindt u in deel II van het rapport.

Feitlike reaksje kolleezje
Op 8 juni 2022 heeft de rekenkamercommissie de feitelijke wederhoorreactie van het college op het rapport ontvangen. Het college gaf hierin aan dat er geen feitelijke onjuistheden zijn geconstateerd en dat alle relevante informatie is aangeleverd en een plek heeft gekregen in het rapport.

Bestjoerlike reaksje kolleezje
Op 4 november 2022 heeft de controlecommissie het college van B&W gevraagd om een bestuurlijke reactie op het onderzoeksrapport. Op 16 december 2022 is deze reactie ontvangen. Het college kan zich vinden in de aanbevelingen en geeft aan dat de bevindingen over het algemeen zeer positief zijn en de huidige aanpak geleid heeft tot het succesvol afronden van een aanzienlijk aantal initiatieven.
Het college wil samen de raad nader bepalen hoe de gemeente aan participatie vorm wil geven. Hiervoor wil het college toewerken naar een algemene visie op participatie en de verankering daarvan in een lokale participatieverordening. Dit zal leiden tot een helder beeld voor de initiatiefnemer, of de gemeente een ondersteunende rol of een meer sturende en verantwoordelijke rol op zich neemt bij de uitvoering van het initiatief.
Verder geeft het college aan dat tijdens het proces dat leidt tot verankering van de visie op participatie in een participatieverordening, ook aan de orde zal komen hoe de gemeente vorm wil geven aan participatie evenals belangrijke onderwerpen die gaan over concrete participatiekaders, participatie-instrumenten en participatiewerkwijzen.

Advys kontrolekommisje
De controlecommissie adviseert de raad om de aanbevelingen van de rekenkamercommissie over te nemen en het college opdracht te geven deze uit te voeren. Ook heeft de controlecommissie besloten om het college te vragen zo spoedig mogelijk, maar uiterlijk het 2e kwartaal van 2023, een plan van aanpak (met daarin de opzet voor het participatieplatform en het afwegingskader) op te stellen dat de raad eerst meningvormend behandelt.

Buitenpost, 3 februari 2023

Namens de controlecommissie,

secretaris, voorzitter,

mevr. R. de Vries-Mulder dhr. G. Terpstra

Ried : 23 februari 2023
Punt : 6
Side : 4

Riedsbeslút

De raad van de gemeente Achtkarspelen;

gelet op art. 81oa, art 182 en 185 van de Gemeentewet;

gelezen het voorstel van de controlecommissie van de raad van Achtkarspelen d.d. 3 februari 2023, punt nr.: 6;

Beslút:

1. Kennis te nemen van het onderzoeksrapport inwonersinitiatieven van de rekenkamercommissie.
2. De onderstaande aanbevelingen van de rekenkamercommissie aan de raad over te nemen en deze conform uit te (laten) voeren.
3. Het college te vragen om zo spoedig mogelijk, maar uiterlijk het 2e kwartaal van 2023, een plan van aanpak (met daarin de opzet voor het participatieplatform en het afwegingskader) op te stellen dat de raad eerst meningvormend behandelt.
4. De uitvoering van de aanbevelingen eind 2023 te evalueren.

Aanbeveling 1: Maak onderscheid tussen initiatieven waarbij initiatiefnemers zelf de realisatie op zich nemen en initiatieven waarbij de gemeente dit op zich neemt
Maak in de afweging om wel of niet een bijdrage te leveren aan een initiatief, in welke vorm dan ook, een onderscheid tussen inwonersinitiatieven waarbij de initiatiefnemers voor een substantieel deel zelf de realisatie ter hand kunnen nemen en inwonersinitiatieven waarbij in feite de gemeente de realisatie op zich neemt. In het eerste geval is er sprake van een ondersteunende rol van de gemeente, in het tweede geval heeft de gemeente veel meer een sturende en verantwoordelijke rol. De samenwerking tussen de gemeente en initiatiefnemers verschilt en het is belangrijk, met oog op heldere verwachtingen over en weer, dat vooraf helder te hebben.

Aanbeveling 2: Werk beleid en afwegingskader nader uit en maak dit transparant
Vraag het college het beleid en afwegingskader nader uit te werken en voor een ieder transparant te maken. Dit om elke schijn van willekeur in geboden steun in de toekomst te voorkomen, de besluitvorming van het gemeentebestuur voor initiatiefnemers meer voorspelbaar en navolgbaar te maken en de raad te helpen om met een vast afwegingskader besluiten te laten nemen over het wel of niet ondersteunen van een initiatief. Dit geldt des te meer voor langdurige en complexere initiatieven waarbij initiatiefnemers vragen om een langdurige bijdrage van en samenwerking met de gemeente.

Aanbeveling 3: Richt een participatieplatform op
Richt een participatieplatform op dat initiatiefnemers en de gemeente helpt om een oproep te plaatsen voor hulp. Denk aan het vragen om een bijdrage van andere instellingen, maar ook om een oproep voor vrijwilligers. De gemeente Tytsjerksteradiel biedt al een dergelijk platform aan, zelfs online. Wellicht dat een vergelijkbare (of identieke) opzet kan worden ingezet.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad
van de gemeente Achtkarspelen van 23 februari 2023.

De griffier, De voorzitter,

Dhr. mr. G.J. Andringa

Dhr. mr. O.F. Brouwer